

Izvještaj o radu crnogorskih medija za period
1. oktobar 2013. – 1.decembar 2013.

Žalba advokatske kancelarije Justicija

Medijskom Savjetu za samoregulaciju se obratila advokatska kancelarija Justicija sa žalbom zbog neobjavljivanja odgovora koji je poslat dnevnom listu Vijesti 12 septembra ove godine. Naime advokatska kancelarija je poslala reagovanje na tekst “Beba opet plače i vara” sa nadnaslovom “Nastavak primitivizma: Popovićev advokat traži od SEEMA da povuče osudu njegovog napada na novinare”. Tekst se bavi žalbom koju je advokat Vladan Bojić, pravni zastupnik Vladimira Popovića, poslao medijskoj organizaciji SEEMO povodom njenog reagovanja na sporni događaj. Predmet teksta je takođe i snimak sigurnosnih kamera na objektu Europoint na osnovu koga je utvrđivano da li je incidenta bilo.

U neobjavljenom odgovoru od 12.09.2013. advokat Vladan Bojić je dao svoje viđenje pomenutog snimka i njegove autentičnosti, kao i ukupne situacije koja je nastala oko navodnog incidenta.

Medijski savjet za samoregulaciju smatra da je bila obaveza Vijesti da objave odgovor na tekst od 12 septembra i to ne samo zbog ustavne, zakonske i obaveze koju Kodeks propisuje. U više tekstova, koji su objavljeni na pomenutu temu početkom septembra, Vijesti su samo jednom objavili stav druge strane o tom događaju i to u reagovanju pravnog zastupnika Vladimira Popovića od 6 septembra.

Medijski savjet za samoregulaciju smatra da je neobjavljivanjem reagovanja advokatske kancelarije Justicija prekršeno načelo 4 Kodeksa novinara koje propisuje obavezu novinara: **“...da dopuni nepotpunu i ispravi netačnu informaciju, pogotovo onu koja može naškoditi, pridržavajući se, pri tom, pravila da ispravka mora biti istaknuta na odgovarajući način.”**

Medijski Savjet za samoregulaciju podsjeća da Vijesti takođe nijesu objavile reagovanje advokatske kancelarije Justicija od 10. septembra pod naslovom “Nepromišljen pokušaj vađenja iz stupice”.

Žalba Specijalne bolnice za psihijatriju u Dobroti

Etički komitet Specijalne Psihijatrijske bolnice Dobrota Kotor poslao je žalbu MSSu na tekst objavljen u Vijestima 22 oktobra pod naslovom “Ludi Milan u Srbiji nastavlja liječenje”. Etički komitet bolnice smatra da je krajnje neprimjereno i novinarski neprofesionalno korišćenje izraza tipa “Ludi Milan” i “monstrum” u okolnostima jedne tragične situacije, kao i korišćenje pomenutih okolnosti za stvaranje novinarskog senzacionalizma kojim se produbljuje stigmatizacija prema psihijatrijskim pacijentima.

Medijski Savjet za samoregulaciju je detaljno razmotrio žalbu i konstatovao da se tekst odnosi na tragičan događaj iz 2005. godine. Smatramo da je korišćenjem izraza “ludi” i “monstrum” autor teksta pokušao da senzacionalistički izvještava o jednoj najobičnijoj situaciji. Takođe, korišćenjem pomenutih termina autor je pokušao da omalovaži i ponizi jednog psihijatrijskog pacijenta. MSS smatra da su u ovom slučaju prekršena načela 1.2(b) i 8.1(g) Kodeksa novinara.

Načelo 8.1(g)

Fizičke ili mentalne bolesti, kao i povrede, pripadaju sferi privatnosti pogodjenih osoba. Iz obzira prema takvim osobama i članovima njihovih porodica, u takvim slučajevima mediji ne treba da objavljuju imena i fotografije, i treba da izbjegavaju omalovažavajuće izraze da bi opisali bolest i patnju. Tako se treba vladati čak i kada su pomenuti izrazi u svakodnevnoj upotrebi.

Načelo 1.2 (b)

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem.

Žalba porodice Ivana Vujovića

Medijskom Savjetu za samoregulaciju se obratila žalbom i porodica Ivana Vujovića, koji služi zatvorsku kaznu u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Žalba se odnosi na pisanje Vijesti od 7. novembra ove godine i tekst “Ubo ga kašičicom jer ga je reketirao u spuškome zatvoru”, kao i na tekst “Bomba za Vujovića?” od 5. novembra. Porodica u žalbi tvrdi da je prvi tekst tako konstruisan da se iz njega može zaključiti da je jedini krivac u čitavom događaju Ivan Vujović, na šta upućuje i naslov teksta “Ubo ga kašičicom jer ga je reketirao u spuškome zatvoru”, kao i fotografija koja prati tekst.

MSS smatra da je naslovnom konstrukcijom novinar povrijedio pretpostavku nevinosti i da je iznio nedvosmislen zaključak iako se radilo o izvještavanju sa suđenja koje je u toku. MSS smatra da je na ovaj način prekršeno načelo 10. smjernice (a) i (b):

(a) Izvještaji o istrazi i sudskim slučajevima služe da na pažljiv način obavijeste javnost o zločinu, krivičnom gonjenju i sudskoj presudi. Pretpostavlja se da je osoba nevinna sve dok sud ne dokaže suprotno, čak i ako je on/ona priznala krivicu. Čak i u slučajevima kada je krivica očigledna za javnost, optužena osoba ne može se predstavljati krivom u okviru sudske procjene sve do donošenja presude.

(b) Portretisanje ličnosti kojim se preudicira njen karakter, kao i optužbe na njegov/njen račun narušavaju ustavni princip zaštite ljudskog dostojanstva, i to pravilo također važi za one koji mogu biti proglašeni kriminalcima. Cilj izvještavanja iz sudnice ne smije biti da se okrivljeni kazni sa društvenog aspekta, tako što će mediji biti korišćeni kao "stub srama".

Kada je riječ o tekstu “Bomba za Vujovića?” od 5. novembra porodica tvrdi da “svaki novinar prije objavljivanja informacije mora provjeriti vjerodostojnost iste, što kod ND „Vijesti” nije slučaj. Novinari i uređivački tim ovog medija plasiraju informacije bez ikakvog osnova i prethodne provjere, te javnost dobija potpuno iskrivljenu sliku o stvarnom stanju stvari. U ovom dijelu naglašavamo da stan ispred koga je podmetnuta eksplozivna naprava nije u vlasništvu Ivana Vujovića, što se može utvrditi i uvidom u katastarsku evidenciju.”

MSS konstatuje da iako je novinar spornog tekstastavljajući u naslovnoj konstrukciji znak pitanja na kraju ostavi prostor za nedoumicu, u tekstu iznio nedvosmisleni konstataciju da je bomba postavljena ispred vrata stana Ivana Vujovića i da je upravo bila namjenjena njemu. Za ove tvrdnje novinar se nije pozvao ni na jedan izvor, niti je kontaktirao porodicu Ivana Vujovića.

MSS smatra da je novinar prekršio član 1 Kodeksa novinara i smjernicu 1.1 za ovo načelo:

1.1 Opšti standardi

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Žalba Željeznički prevoz Crne Gore

MSS je dobio i žalbu direktora Željezničkog prevoza na seriju tekstova objavljenu u Vijestima o ovom preduzeću u periodu od 29. avgusta do 25. oktobra ove godine. U žalbi direktor preduzeća Milojica Zindović ističe dasu objavljene glasine i pretpostavke o željezničkom prevozu Crne Gore koje su javnosti prezentovane kao činjenično stanje i time se direktno negativno uticalo na poslovni ugled ovog preduzeća, nanijeta mu šteta i izazvao strah i uznemirenost kod njegovih korisnika.

Idući hronološki MSS je prvo razmotrio tekst od 29. avgusta „Kočnice su pokvarene i poslije prevoza“. Kako sam naslov teksta kaže tema je bila ispravnost kočnica na nedavno remontovanim vozovima. Novinar se u tekstu poziva na neimenovani izvor za svoje tvrdnje da postoje problemi u funkcionisanju vozova. Međutim na kraju teksta stoji i to da na pitanja Vijesti iz Uprave ove kompanije niko nije dostavio odgovor povodom spornih pitanja. MSS smatra da je novinar u ovom slučaju postupio ispravno.

Tekst “Vozili putnike do Bara pa vratili voz u depo” od 30. avgusta se bavi istom temom kao i prethodnog dana i na isti način predočava činjenice. Novinar se i ovaj put poziva na to da nije dobio zvanični odgovor od rukovodstva kompanije. Iako se direktor kompanije poziva na to da je novinar dobio informacije od nepoznatih izvora, podsjećamo da novinari nijesu dužni da otkriju svoje izvore informacija, ali su dužni da čuju drugu stranu, što je u ovom slučaju ispoštovano.

Uz ovo treba dodati da je demanti Željezničkog prevoza na pomenuta dva teksta objavljen u Vijestima od 31. avgusta.

Predmet žalbe su i tekstovi od 19 septembra “ Pomaže li tužba protiv javašluka” i “Zabranili portparolu da daje informacije Vijestima i Danu” od 25. oktobra. Vijesti su na ova dva teksta objavili demanti Željezničkog prevoza i to prvi 21. septembra, a drugo tek 9. novembra, četrnaest dana pošto je tekst objavljen.

Analizirajući pomenute tekstove MSS nije pronašao bitnije povrede Kodeksa novinara. Iako je bilo netačnih informacija Željezničkom prevozu je pružena prilika da putem demantija ispravi ili dopuni pogrešne informacije. Kao povredu Kodeksa registrovan je pasus “Sendviči samo za crnogorske putnike” u sklopu teksta “Pomaže li tužba protiv javašluka” od 19. septembra. MSS smatra da je novinar potpuno proizvoljno izveo konstataciju koja može da ima za posledicu širenje nacionalne mržnje i time napravio ogrešenje o načelo 5 Kodeksa novinara:

5.1 Govor mržnje

(a) Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.

MSS takođe smatra da su Vijesti objavljivanjem demantija sa velikim zakašnjenjem dvije nedjelje pošto je inicijalni tekst objavljen prekršile načelo 4 Kodeksa novinara. U smjernici 4(a) navedeno je da:

Ako medij utvrdi da je objavio izvještaj koji sadrži bitno iskrivljene činjenice, taj medij mora u najkraćem roku objaviti ispravku.

Žalba Marko Ćulafić

Medijskom savjetu za samoregulaciju se obratio žalbom Marko Ćulafić zbog teksta objavljenog u Pobjedi od 1. decembra pod naslovom „Uprava za igre na sreću, Marko Ćulafić: Crna Gora kao Las Vegas“. Gospodin Ćulafić se žalio na postupak novinara Pobjede koji su odgovore koje su dobili od portparola Uprave za igre na sreću putem e-maila, pripisali njemu i čitaocima predstavili da su u stvari napravili intervju sa njim. Iz e-mail korespondencije, koju je MSS dobio, se jasno vidi da su pitanja upućena portparolu kompanije i da su odgovori poslani sa iste e-mail adrese. Ni u pitanjima ni u odgovorima se nigdje ne pominje ime Marka Ćulafića direktora Uprave za igre na sreću, tako da se ne vidi osnov da se njemu pripišu odgovori odnosno da se kompletan materijal tretira kao intervju sa njim.

MSS smatra da je ovakvim postupkom prekršen član 3 Kodeksa novinara:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu.

Žalba UPIS

MSS je dobio i žalbu od UPISa na prethodni izvještaj ovog tijela i na dio koji se bavi kršenjem Kodeksa u Pobjedi prilikom objavljivanja saopštenja pomenutog udruženja. MSS je razmatrajući žalbu zaključio da se radilo o grešci i da nije prekršeno načelo 5 koje se odnosi na govor mržnje, već načelo 8 koje govori o poštovanju ljudskog dostojanstva. MSS je takođe konstatovao da je zabunu u procjeni pomenutog teksta izazvalo to što je Pobjeda objavila taj tekst kao marketinški oglas.

NALAZI MONITORING TIMA

DAN, 10. oktobar

List je na naslovnoj i na strani 10 objavio tekst sa naslovom „Silovao brataničnu pa je bacio sa terase“ i nadnaslovom „Policija u Tuzima uhapsila B.I (38)“.

U nadnaslovu i u tekstu je dato puno ime i prezime osumnjičene osobe.

Tvrđnja iz naslova bazirana je na izjavi sina osumnjičenog koja glasi:

„Otac je bio tri dana pijan i vidio sam kad je gurnuo sa terase, a prethodno ju je, čini mi se, i silovao“, citira se izjava sina osumnjičenog.

MSS smatra da tekst nije ispoštovao osnovne standarde novinarske etike, da je neutemeljen i senzacionalistički, te da su potpuno zanemareni interesi djeteta, 12-godišnje djevojčice, bratanične osumnjičenog, za koju se pouzdano zna jedino da je hospitalizovana zbog povreda za koje je tek istraga trebalo da utvrdi pod kojim su uslovima nastale.

MSS je stava da su prekršene sve smjernice za član 1, koje govore o opštim standardima i tačnosti:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da

ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

Ovdje je, takode, smatra MSS, prekršena prezumpcija nevinosti, koju tretira član 10 Kodeksa.

Identitet 12-godišnje djevojčice nije otkriven, ali je zato objavljena fotografija kuće u kojoj živi, fotografija i ime njene maćehe, od koje je uzeta novinarska izjava, te identitet njenog starijeg brata. Ovim je prekršeno uputstvo za član 10 Kodeksa, koje kaže:

Mediji ne smiju da otkrivaju identitet žrtava seksualnog nasilja ili da objavljuju materijal koji bi mogao da doprinese otkrivanju njihovog identiteta. Drugačije se može postupati samo ako su žrtve saglasne da im se otkrije identitet ili ako zakon ovlašćuje medije da to učine.

Takode, time je prekršeno smjernica za načelo 9, koje tretira interese djece:

Mediji su obavezni da postupaju u skladu sa načelima Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djece i da sa posebnom pažnjom istražuju informacije koje zadiru u interese djece.

DAN, 10. oktobar

List je na strani 16. objavio autorski tekst Dragana Mraovića, „Parada“.

Autor, između ostalog, piše: „Nikako im se ne smije (LGBT populaciji, primj. MSS) ugroziti njihova lična sloboda ili pravo na rad, jer ako toga nema onda je jasno zašto je glumac Rupert Everett, Oskar za glavnu ulogu Linkolna, deklarisan muželožnik, priznao da je dugo vremena morao da zarađuje kao muželožnička prostitutka, a da je narkomanija sastavni dio te priče“. U njemu autor teksta, koji pripadnike LGBT populacije naziva pogrdno „muželožnicima“, tvrdi da oni „hoće da skreću tuđu djecu s prirodnog puta radi svog egoističkog prohtjeva da im drugi daju ono što su mogli sami prirodno imati, ali nisu htjeli“, (misli se na djecu, prim. MSS) i parada naziva paradom srama.

MSS podvlači da je list korektno prenosio aktivnosti oko pripreme Parade ponosa koja je održana 20. oktobra u Podgorici, kao i o njenom održavanju.

Međutim, isto tako smatra da je pomenutim tekstom prekršio Kodeks, i to član 5, odnosno, smjernicu za taj član, koja kaže:

Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.

BLIC, 15. oktobar

Blic je objavio tekst pod naslovom “Subotiću ostali troškovi” i nadnaslov “ Londonski sud ocijenio da nema krivice Ratka Kneževića”. U tekstu se tvrdi da je londonski sud u presudi naveo da nije dokazano da je Knežević oklevetao Subotića tokom procesa. Sporna je i konstatacija u nadnaslovu da je londonski sud ocijenio da nema krivice Ratka Kneževića. Sud se u pomenutom slučaju proglasio nenadležnim, što je Blic sledeći dan uredno i objavio u demantiju Subotićevog advokata.

MSS smatra da je prekršeno načelo 3 Kodeksa novinara :

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu.

MSS isto tako ističe i da je Blic već sledećeg dana objavljivanjem demantija Subotićevog advokata ispravio navedenu grešku.

DAN, 16. oktobar

List je na naslovnoj i na strani 9 objavio tekst pod naslovom „Milo je znao da rade bez tendera i dozvole“, i nadnaslovom „Na početku ponovljenog suđenja u aferi „Zavala“, Rajko Kuljača prozvao vrh DPS-a“ i podnaslovom „Bivši predsjednik budvanske opštine naveo je da ga niko nije tjerao da čini krivično djelo, ali je od Vlade Crne Gore za pripremu i praćenje turističke sezone imao podršku za takav poduhvat“.

U tekstu je opširno preneseno svjedočenje Kuljače.

Narednog dana, 17. oktobra na strani 8 objavljen je Kuljačin demanti, u kojem se kaže da u svom iskazu nije mislio na Mila Đukanovića, već na budvanski DPS i na Bora Lazovića.

Nadnaslov demantija je: Rajko Kuljača pojasnio iskaz dat pred Višim sudom u Podgorici i naslov „Mislio sam na Bora, a ne na Mila“.

MSS smatra da nije ispoštovano pravilo koje važe za objavljivanje demantija, a da je ih je u konkretnom slučaju tim prije valjalo ispoštovati, jer je riječ o demantiju proizvoljnog medijskog tumačenja u iskaza datog tokom sudskog procesa, i to tumačenju koje se našlo na naslovnoj strani lista.

MSS je stava da je u konkretnom slučaju prekren član 4 Kodeksa, koji tretira ispravke, kao i uputstva za njegovu primjenu, te da nije ispoštovana nijedna od sljedećih stavki:

Ako medij utvrdi da je objavio izvještaj koji sadrži bitno iskrivljene činjenice, taj medij mora u najkraćem roku objaviti ispravku. Ispravka mora biti plasirana tako da odgovara plasmanu izvještaja na koji se odnosi. Pri tom se mora jasno naznačiti da se ispravka odnosi na prethodni nekorektni izvještaj.

Ako medij utvrdi da je objavio pogrešan izvještaj i time ugrozio reputaciju neke osobe ili institucije, mora, u najkraćem roku, objaviti izvinjenje. Izvinjenje mora biti plasirano tako da odgovara plasmanu izvještaja na koji se odnosi.

“Odgovara plasmanu” u ovom kontekstu znači objavljivanje ispravke na istom mjestu (u slučaju štampanih medija) ili u istoj emisiji (u slučaju elektronskih medija).

DAN, 17. oktobar

List je na naslovnoj i na strani 11 objavio kritike mitropolita Amfilohija na račun crnogorske vlasti povodom odluke da se u Podgorici održi parada ponosa.

Nadnaslov je „Mitropolit Amfilohije oštro kritikovao održavanje LGBT skupa u Podgorici“ i naslov „Parada bestidnosti zbog pederskih lobija“.

„Amfilohije pita zašto bi bilo zabranjeno rodoskrnavljenje i incest ako je polna strast, nagonsk pohotljivost 'urođeno' pravo jedne vrste ljudi“.

Tekst obiluje stavovima netrpeljivosti i uvredama na račun LGBT populacije.

MSS smatra da je ovim prekršeno načelo 5 Kodeksa, koje govori o jeziku mržnje, odnosno smjernicu u kojoj se kaže:

Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.

DAN, 26. oktobar

Dnevni list Dan je 26. oktobra objavio tekst pod naslovom **“Zapošljavaju pred izbore”** i nadnaslovom **“Mojkovačka opozicija upozorila na nove mahinacije DPS-a i podnaslovom “DPS pokreće ustaljenu praksu i krajnje je vrijeme, ako uopšte ima tužilaštva u Crnoj Gori da otvore oči, umiješaju se i preispitaju cjelokupnu situaciju, kazao je Marinko Medojević; Najnovije opozicione optužbe su traženje alibija za izvjestan izborni poraz, poručili su iz DPS-a”**

Tekst se bavi oglasom za jedno radno mjesto geologa u firmi Nort mining. Iako je portparol pomenute kompanije saopštio novinaru Dan-a da se radi o konkursu za geologa koji se već nalazi na pomenutom radnom mjestu, novinar je napravio nevjerovatnu konstrukciju i sve to povezao sa predizbornim mahinacijama uoči lokalnih izbora u Mojkovcu, a oglas za pomenuto radno mjesto naveo kao dokaz.

MSS smatra da je prekršeno načelo 3 Kodeksa novinara :

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemoguću njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu.

DAN, 27. oktobar

List je na naslovnoj strani i na strani 10 objavio tekst o Petrovdanskoj litiji koju je u Podgorici prethodnog dana obavio mitropolit Amfilohije sa sveštenstvom i vjernicima SPC.

Litija je nazvana „Za crnogorsku čast, obraz, svetinju braka i rađanja djece“, kao odgovor Srpske crkve na Paradu ponosa koja je u Podgorici održana 20. oktobra.

Naslov teksta je: „Amfilohije: Podgorica očišćena od grijeha“.

U tekstu je iznesen govor mržnje na račun LGBT populacije, kao na primjer: „Djeca božija mogu postati samo ona koja se čuvaju svakog grijeha vidljivog i nevidljivog i koja se osvećuju i očišćuju od oskrnavljenosti bilo kojim grijehom, pa i onim kojim je ovih dana zagade ovaj grad“. Ovaj je dio i podnaslov pomenutog teksta.

MSS smatra da je ovim prekršeno načelo 5 Kodeksa, koje govori o jeziku mržnje, odnosno smjernicu u kojoj se kaže:

Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.

VIJESTI, 8–25. novembar

Više tekstova o konferenciji “Riječ slika neprijatelj” („Kritičari na meti poslušnika“, „Beba sprema novu manipulaciju“, „Brutalna predstava očajnika“, „Napad na nezavisne jer ukazuju na veze vlasti i kriminala“, „Vijesti zabranjene, nepoželjnu novinarku zatvorili u kabinet“). objavio je dnevni list Vijesti u novembru sa naslovima i jezičkim konstrukcijama koje obiluju uvredama, klevetama i optužbama, poput: „Brutalna predstava očajnika“, „prljava kampanja vlasti i mafije“, „organizovani i zločinački kriminal se ne predaje“, nazivajući goste, novinare i učesnike – „polupismenom i opskurnom poslugom režima“, „duvanskom hobotnicom“, „prorežimskim medijima i mafijaškim plaćenicima“, organizatore – „fantomskim“, panele – „bljuvotinama“, učesnike – osobama koje su „pukle“, ili su bile „zavedene i zloupotrebene“, pokrovitelje – „tajkunskim carevima“, ili još gore vređajući ih po nacionalnoj osnovi nazivali su ih „bliskoistočnim prijateljima“.

MSS smatra dase radi o netačnim i uvredljivim informacijama i da u ovim tekstovima nije ispoštovano načelo 1 i smjernica 1.1 Opšti standard:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

VIJESTI, 8. i 9. novembar

List je objavio tekstove o navodnim zloupotrebama koje vrše podgorički ljekari dr Davor Musić i dr Goran Batrićević, na način da pacijente koji im dolaze u privatnu zdravstvenu ustanovu „Medical centar“ u kojoj dopunski rade, upućuju na liječenje u Klinički centar.

„NAŠE ZDRAVSTVO...Načelnik spojio državni i privatni posao: Prvo naplati, pa šalje na liječenje u KCCG“ je naslov teksta objavljenog 8. novembra, na naslovnoj i na strani 11, a „Musić ima blagoslov Mijovića“, naslov teksta objavljenog 9. novembra.

List je, po mišljenju MSS-a u negativan kontekst stavio potpuno opravdanu i jedino normalnu ljekarsku praksu da se bolesnik za kojeg u privatnoj zdravstvenoj ustanovi nema uslova adekvatnog liječenja i pružanja zdravstvenih usluga, upućuje na liječenje u Klinički centar. Takođe, list je, iz novinarskog neznanja, neobaviještenosti ili loše namjere, doveo u zabludu javnost na način što su iznesene tvrdnje da se zdravstvena usluga u privatnoj zdravstvenoj ustanovi koja je umrežena sa Fondom zdravstva usluge ne plaćaju. To je tačno samo ako je bolesnik iz Kliničkog centra upućen na umreženu ustanovu, i to pod određenim uslovima – ukoliko bi za tu uslugu u Kliničkom centru morao da čeka duže od mjesec dana.

MSS smatra da je ovdje prekršen član 1 Kodeksa, i njegova smjernica koja glasi:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Vikend DNEVNE NOVINE, 9. i 10. novembar

List je na naslovnoj i na strani 3 objavio tekst „Đukić je iz zatvora prijetio klanu Đurovića“. Riječ je o tekstu u kojem se kalkuliše o pojedinostima vezanim za ubistvo Baranina Stefana Đukića, koje se desilo nekoliko dana ranije.

U podnaslovu teksta na naslovnoj strani objavljena je nezvanična informacija od neimenovanog izvora, u kojoj se iznosi tvrdnja o detaljima vezanim za Đukićev boravak u spuškrom zatvoru, i to detaljima koji se stavljaju u direktan kontekst sa njegovim ubistvom. (Da je Đukić u zatvoru prijetio članu jedne barske kriminalne grupe, te da je „nagovještavao da će im nauditi“).

Pored toga, lid teksta na strani 2. koji govori o saslušanju nekoliko mladića iz Bara, zbog pomenutog ubistva, označen je kao „nezvanična informacija“.

MSS smatra da je tema ovog teksta bila suviše delikatna da bi tekst, i to noseći, sa naslovnice, bio baziran na nezvaničnim informacijama.

U smjernicama za načelo 1, stoji:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

Takođe:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

Takođe, uz tekst na naslovnoj i na unutrašnjoj strani objavljena je fotografija sa mjesta zločina, na kojoj se vidi krvavi pločnik.

MSS smatra da je ovdje riječ o senzacionalističkom pristupu.

U jednoj od smjernica za prvo načelo Kodeksa, stoji:

Pravo javnosti da zna ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. Stoga, novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove ili reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljivane tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile.

U smjernici za načelo 8 stoji

(j) Prihvatljiva granica, prilikom izvještavanja o nesrećama i prirodnim katastrofama, je ona koja znači poštovanje prema patnji žrtava i osjećanjima članova njihovih porodica. Žrtve nesreće ne smiju se dovesti u situaciju da po drugi put pate zbog prikazivanja u medijima.

DAN, 14. novembar

List je na naslovnoj i na strani 3 pod oznakom „ekskluzivno afera Snimak“, objavio tekst sa nadnaslovom „Cetinjski gradonačelnik pred lokalne izbore zloupotrijebio budžetska sredstva za potrebe DPS-a“ i naslovom „Bogdanović za partijska zapošljavanja dao 25.600 eura“.

Iz podnaslova se vidi, da je riječ o sumnjama Mreže za afirmaciju nevladinog sektora (MANS) da se Bogdanović „sakrio“ iza takozvanog ugovora o dodjeli podsticaja, koji podrazumijeva otvaranje najmanje 16 novih radnih mjesta u firmi „Marteks“, te da je taj model iskoristio za partijska zapošljavanja.

Dakle, jedna nedokazana „sumnja“ kroz naslov i nadnaslov je navedena kao nedvosmislena optužba.

Po mišljenju MSS-a, ovim je prekršen član 3 Kodeksa koji kaže:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni.

Osim toga, u tekstu nije ispoštovano pravilo „druge strane“, tako da nema izjave niti Bogdanovića, niti nekog odgovornog lica iz firme „Marteks“.

U smjernici za načelo 1, koje tretira opšte standarde, stoji:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

DAN, 16. novembar

List je na naslovnoj strani dao najavu, a na strani 2 tekst „Od Mila ne smiju da udare na mafiju“, i nadnaslovom „Institucije bez rezultata u borbi protiv kriminala i korupcije“.

Tek iz podnaslova teksta može se shvatiti da je riječ o političkoj ocjeni člana Predsjedništva Demokratskog fronta, Andrije Mandića. Oko polovine teksta posvećeno je stavovima ovog političkog funkcionera. S obzirom da je riječ o 16. novembru, kada je na snazi bila predizborna šutnja zbog lokalnih izbora na Cetinju, u Petnjici i u Mojkovcu, MSS smatra da je ovdje riječ o kršenju predizborne šutnje.

Na strani 4. istoga broja, objavljen je izvještaj sa okruglog stola održanog prethodnog dana, na temu spremnosti Crne Gore za otvaranje poglavlja 23.

Nadnaslov teksta je bio „Korupcija predstavlja ozbiljnu prijetnju za crnogorsko društvo“, a naslov „Politički život obiležila afera Snimak“, a podnaslova nema, tako da se tek pažljivim čitanjem teksta može shvatiti da je riječ o izvještaju sa jednog događaja, a da je naslovna kompozicija stav jednog od učesnika skupa, Slavena Radunovića, funkcionera DF-a i predsjednika skupštinskog Odbora za evropske integracije.

MSS smatra da je u oba slučaja ovim prekršeno i uputstvo za primjenu prvog člana Kodeksa, koji govori o opštim standardima:

Prije objavljivanja izvještaja, novinar treba da bude siguran da su preduzete sve odgovarajuće mjere kako bi se provjerila njegova tačnost. Novinari moraju težiti da obezbijede cjelovite izvještaje o događajima i ne smiju prećutkivati ili potiskivati suštinske informacije.

VIJESTI, 16. novembar

List je na strani 9 objavio tekst sa nadnaslovom „PRIJAVA: Danilo Vučeljić iz Berana se ministarstvu i Prosvjetnoj inspekciji žalio da profesora informatike u Srednjoj stručnoj školi, Luku Obadovića, kojeg je prijavio i policiji“ i naslovom „Izudarao mi je dijete i nabio mu glavu u klupu“. Podnaslov je: „Neka se postupak završi, i ja ću onda imati što da vam kažem – kazao je Luka Obadović“.

MSS smatra da naslov teksta implicira krivicu nastavnika, čime je prekršeno pravilo pretpostavke nevinosti, odnosno član 10 Kodeksa.

Takođe, MSS je stava da je naslov senzacionalistički. S obzirom da je navodna žrtva maloljetnik, MSS podsjeća i na dio Kodeksa koji govori o interesima djece, u smjernicama za načelo 9, koja kaže da se sa posebnom pažnjom istražuju informacije koje zadiru u interese djece:

Mediji su obavezni da postupaju u skladu sa načelima Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djece i da sa posebnom pažnjom istražuju informacije koje zadiru u interese djece.

DAN, 23. novembar

U tekstu na 10. strani uz nadnaslov „Na suđenju bivšoj službenici MUP-a L.M. (dato puno ime i prezime), svjedočio penzioner M.R (takođe dato puno ime i prezime), i naslov „Častio je 300 eura, jer mu je 100 bilo mizerno“, list je izvijestio sa ročišta optuženoj L.M.

MSS smatra da je ovim naslovom i nadnaslovom implicirana krivica optužene, iako presuda nije donesena, čime je prekršen član 10 Kodeksa i njegovo uputstvo:

Izvještaji o istrazi i sudskim slučajevima služe da na pažljiv način obavijeste javnost o zločinu, krivičnom gonjenju i sudskoj presudi. Pretpostavlja se da je osoba nevinna sve dok sud ne dokaže suprotno, čak i ako je on/ona priznala krivicu. Čak i u slučajevima kada je krivica očigledna za javnost, optužena osoba ne može se predstavljati krivom u okviru sudske procjene sve do donošenja presude.

Takođe, uz tekst je objavljena fotografija optužene sa liscama na rukama, kako je privodi službeno lice, čime je, po mišljenju MSS prekršeno uputstvo za član 10, pogotovu druga rečenica iz njega da:

Cilj izvještavanja iz sudnice ne smije biti da se okrivljeni kazni sa društvenog aspekta,

DAN, 26. novembar

List je na strani 10 objavio tekst, izvještaj sa glavnog pretresa održnog u Osnovnom sudu u Podgorici po tužbi Mitropolije crnogorsko-primorske protiv mitropolita Crnogorske pravoslavne crkve Mihaila, i sveštenika te crkve Dragana Pavlovića i Jovana Tomovića. Nadnaslov teksta je „Kontradiktorne izjave predstavnika tzv. CPC na suđenju po tužbi Mitropolije crnogorsko – primorske“ a naslov „Kakvi popovi takva i istina“. MSS smatra potpuno legitimnim favorizovanje i afirmativan pristup u pisanju o aktivnostima Srpske pravoslavne crkve kao jednu od odlika uređivačke politike ovog lista.

Međutim, isto tako, smatra neprofesionalnim i suprotnim pravilima Kodeksa omalovažavanje Crnogorske pravoslavne crkve, njenih sveštenika, vjernika i poštovalaca.

Član 5 Kodeksa kaže:

Rasu, vjeru, nacionalnost, etničku pripadnost, seksualnu orijentaciju i porodični status čovjeka, novinar će pomenuti samo ako je to neophodno za informaciju.

MSS smatra da je nesporno da je u sudskom postupku protiv sveštenika jedne crkve bilo neizbježno pominjanje crkve kojoj oni pripadaju.

S druge strane, član 10 Kodeksa kaže:

Kada izvještava o istražnim i sudskim postupcima, novinar mora uvažavati pretpostavku da je svako nevin dok se ne dokaže suprotno, i ne smije ničim prejudicirati ishod sudskog postupka

Takođe u uputstvu za primjenu opštih standarda, stoji (važan je dio oko ugrožavanja reputacije):

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razložne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti. Novinari nikada ne smiju da objave informaciju za koju znaju da je lažna ili zlonamjerna i neosnovanu optužbu na račun drugih, koja ima za cilj da ugrozi njihovu reputaciju. Pravo je novinara da odbije zadatak koji je u suprotnosti sa etičkim kodeksom.

DNEVNE NOVINE, 27. novembar

List je na više od polovine 11. strane objavio tekst pod naslovom „Saobraćajci pod sumnjom da su za novac praštali prekršaje“. U podnaslovu i u tekstu navedena su puna imena i prezimena dvojice saobraćajnih policajaca osumnjičenih da su, vršeći kontrole u saobraćaju, uzimali mito.

List je objavio i identitet i tri fotografije austrijskog državljanina J.S u momentu privođenja hapšenja, zbog sumnje da je policajcima dao mito od 100 eura.

MSS smatra da je ovim prekršena smjernica za načelo 10 koja glasi:

Izveštaji o istrazi i sudskim slučajevima služe da na pažljiv način obavijeste javnost o zločinu, krivičnom gonjenju i sudskoj presudi. Pretpostavlja se da je osoba nevinna sve dok sud ne dokaže suprotno, čak i ako je on/ona priznala krivicu. Čak i u slučajevima kada je krivica očigledna za javnost, optužena osoba ne može se predstavljati krivom u okviru sudske procjene sve do donošenja presude.

U uputstvima za primjenu ovog člana, stoji:

Portretisanje ličnosti kojim se prejudicira njen karakter, kao i optužbe na njegov/njen račun narušavaju ustavni princip zaštite ljudskog dostojanstva, i to pravilo takodje važi za one koji mogu biti proglašeni kriminalcima. Cilj izvještavanja iz sudnice ne smije biti da se okrivljeni kazni sa društvenog aspekta, tako što će mediji biti korišćeni kao "stub srama".

Takođe u uputstvima stoji:

Kritika i komentar u vezi odredjenog slučaja moraju se jasno razlikovati od izvještavanja o sudskoj proceduri.

MSS smatra da se list nije pridržavao ovih načela.

DNEVNE NOVINE, 30. 11. i 1. 12.

List je na strani 11 objavio tekst „Advokata Mićovića neko pokušao da udari autom“, a u nadnaslovu „Zastrašivanje“. U tekstu branilac optuženog Bujića tvrdi da je neko u Karađorđevoj ulici u Podgorici pokušao da ga udari automobilom. Advokat tvrdi da je riječ o istom automobilu, koji vozi brat od tetke ubijene braće.

List se u tekstu poziva na neimenovani policijski izvor, prema kojem je brat od tetke policiji izjavio da on nije vozio automobil, džip budvanskih registracija, već brat od strica ubijene braće, a uzeo je izjavu od Mićovića i od Jovane Stevanović, bivše direktorke NVO „Društvo braće Gojačanin“, koja je negirala Mićovićeve tvrdnje.

MSS smatra da je tvrdnja iz naslovne kompozicije da je neko advokata Mićovića pokušao da zastraši tako što je pokušao da ga udari autom u punoj brzini, imajući u vidu sadržaj teksta, neutemeljena, tim prije što ni u nadnaslovu niti u naslovu nema znaka pitanja, koji bi u pomenutoj situaciji relativizovao tvrdnju.

MSS smatra da je list iznio za čitaoca sugestivnu tvrdnju, a da policija, kako sam list navodi, nije do zaključenja lista ni obavila do kraja saslušanje jednog od potencijalnih aktera priče, brata od strica braće Gojačanin.

MSS smatra da je ovdje prekršena pretpostavka nevinosti, te da je prekršen član 3 Kodeksa, koji glasi:

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemogućiti njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici ili tonu. Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve. Obaveza je da vijest i komentar budu jasno razdvojeni

MSS je stava da je prekršen i član 10 Kodeksa, koji kaže:

Kada izvještava o istražnim i sudskim postupcima, novinar mora uvažavati pretpostavku da je svako nevin dok se ne dokaže suprotno, i ne smije ničim prejudicirati ishod sudskog postupka.

DNEVNE NOVINE, 15. novembar

U tekstu na strani 11 list je objavio ime i prezime lica E.M (18) protiv kojeg je Više tužilaštvo u Bijelom Polju podiglo optužnicu zbog sumnje da je počinio pokušaj ubistva.

U uputstvu za član 10 stoji:

Kada se izvještava o istrazi i krivičnom sudskom postupku protiv mladih osoba i njihovom pojavljivanju na sudu, mediji moraju biti posebno obazrivi, imajući u vidu budućnost takvih osoba. Ovo se takođe odnosi i na mlade koji su žrtve zločina.

POBJEDA, 18. i 25. novembar

List je 18. novembra objavio kolimnu „Markovi konaci“ autora Marka Vešovića, (Marko Udovičić), pod naslovom „Papak iz Papa i Smradončić iz Gusinja“.

U tekstu se Šerbo Rastoder naziva „Šerbo Splačina“ („Ili je od onih Bihoraca što su pravljene po uzoru na Šerba Splačinu koji je do suda doio potvrdu da je genije koji prepisuje?“ Rifat Vesković e naziva Rifat Magarica („Iz naše knjige Miško Kesedžija i njegove bize zna se šta mi je poručio Rifat Magarica koji je nedavno postao član Dražinog fronta. Željko Ivanović se naziva Željko Goveče („A najnedužniji su Miško Kesedžija i Željko Goveče“.)

U tekstu „Buđenje pacova“ od 25. novembra, Veseljko Koprivica, novinar, naziva se „glupi đikan Veseljko“, kao i „križancem konja i magarca“:

„Svi Miškovi kerovi se trkaju ko će biti veći smrad, i ovaj sadržaj su mogli svi napraviti, ali među njima je najgluplji Veseljko, ime koje, kako tvrdi Kilibarda, u Banjanimadaju samo konjima, i samo je to bangavo novinarsko kljuse moglo reći da sam u ratu četnike razvaljivo o njenom trošku“. „...da se osveti Kilibardi zbog tvrdnje da je đikan Risto Đokov svom jedvačeku dao konjsko ime...“ „Strogo govoreći, Veseljko i jeste križanac konja i magarca.“

I ustom tekstu Andrija Mandić se naziva neandertalcem: „Stoga zamislimo da je neandertalac Andrija Mandić, služeći se Krivokapićem kao batinom za obaranje Đukanovića...“

MSS smatra dase radi o uvredljivom rečniku i da u ovim tekstovima nije ispoštovano načelo 1 i smjernica 1.1 Opšti standard:

Novinari moraju da njeguju najviše profesionalne i etičke standarde. Oni moraju da preduzmu sve razlozne korake kako bi bili sigurni da objavljuju isključivo tačne informacije, i da su njihovi komentari čestiti.

Ovu vrstu prekršaja tretira Kodeks novinara i u načelu 8 :

Novinar je dužan da se krajnje pažljivo odnosi prema privatnom životu ljudi. Pravo na privatnost obrnuto je srazmjerno značaju javne funkcije koju pojedinac obavlja, ali je i u tim slučajevima nužno poštovati ljudsko dostojanstvo.

TV PINK M

Medijski savjet za samoregulaciju zabilježio je u pomenutom period kršenje Kodeksa novinara u programskim sadržajima TV Pink.

Prvo, riječ je o rialiti program Farma, u kojem se gotovo svakodnevno koristene samo riječi, nego i fraze, nedostojne javne komunikacije i medijske prezentacije.

Riječ je o jeziku ličnih uvreda, punom psovki i ličnih diskvalifikacija, počemu je, nažalost, ovaj program postao prepoznatljiv.

MSS smatra da rialiti program takvog tipa daju loš primjer, a jedna od funkcija medija jeste da postave i da se drže društveno prihvatljivih standard javne komunikacije, a ne da kod gledalačkog auditorijuma podstiču najniže strasti.

Takođe, u izvještajnom periodu, primijećena je u višenavrata u informativnom programu “Minut, dva”, iste televizije, upotreba omalovažavajućih riječi koje vrijeđaju dostojanstvo osoba koje su predmet izvještavanja.

Posljednji takav primjer desio se u nedjelju, 15. decembra.

Konkretno, u pomenutom informativnom programu, u priložima u kojima se govori o istrazi koja se vodi protiv bivših menadžerki CKB banke, Milke Ljumović i Bose Tatar, korišćeni su izrazi "žuta" i "crna", za identifikaciju osoba o kojima se govori.

MSS smatra da se takvim kvalifikacijama diskredituje i urušava ne samointegritet osoba o kojima se izvještava, nego i nivo javne komunikacije u medijima i apeluje na uredništvo Pink televizije da prekine sa takvom praksom u svojim programskim sadržajima.

MSS smatra da je ovakvim izvještavanjem prekršena smjernica za načelo 10, koja kaže:

Izveštaji o istrazi i sudskim slučajevima služe da na pažljiv način obavijeste javnost o zločinu, krivičnom gonjenju i sudskoj presudi. Pretpostavlja se da je osoba nevinna sve dok sud ne dokaže suprotno, čak i ako je on/ona priznala krivicu. Čak i u slučajevima kada je krivica očigledna za javnost, optužena osoba ne može se predstavljati krivom u okviru sudske procjene sve do donošenja presude.

Portretisanje ličnosti kojim se preudicira njen karakter, kao i optužbe na njegov/njen račun narušavaju ustavni princip zaštite ljudskog dostojanstva, i to pravilo takodje važi za one koji mogu biti proglašeni kriminalcima. Cilj izvještavanja iz sudnice ne smije biti da se okrivljeni kazni sa društvenog aspekta, tako što će mediji biti korišćeni kao "stub srama".

PORTALI

U periodu koji tretira aktuelni izvještaj Medijskog savjeta za samoregulaciju od 1. oktobra do 1. decembra, uočljiv je znatno veći broj objavljenih komentara čitalaca neprimjerenih javnom diskursu.

Ta se konstatacija odnosi na Portal Vijesti koji je i dosad u izvještajima MSS ubjedljivo prednjačio po broju objavljenih spornih komentara...

Dva događaja u proteklom periodu, odnosno, tekstovi objavljeni na Portalu Vijesti o Paradi ponosa u Podgorici i nedavnom incidentu u Skupštini Crne Gore kad je predsjednik Vlade Milo Djukanović bitangom nazvao poslanika Pozitivne Crne Gore Dritana Abazovića, posebno su izazvala pravu lavinu komentara čitalaca koji od moderatora, odnosno, uredništva, nijesu isključivani, a koji su sadržali najvulgarnije vrijeđanje, psovanje, širili nacionalnu ili vjersku netrpeljivost i mržnju, sadržali homofobične ispade, provale vulgarizama i gadosti...

Nažalost, postalo je gotovo pravilo da komentari služe za izražavanje poremećenih, bolesnih i zadržanih stavova čitalaca koji anonimno i bez cenzure administratora portala iskazuju svoje frustracije, mržnju i agresiju, neštedeći pri tom nikoga i ništa.

Portal Vijesti je povodom Parade Ponosa u Podgorici objavio nekoliko tekstova: **tekst: Vjeruju policiji: Organizatori Parade: Ne plašimo se nereda, biće nekoliko stotina učesnika, tekst: Parada ponosa slogan povorke je "Crna Gora ponosno", a brkovi simbol, tekst: "Crna Gora ponosno": Parada u Podgorici: Policija spremna, prijetnje ozbiljne, tekst: Realna slika: Radojičić: Parada pokazala gdje je Crna Gora, stidim se ispada mladih.**

Ispod tih tekstova objavljen je ogroman broj komentara čitalaca sa homofobičnim sadržajem, elementima govora mržnje, pozivom na ubijanje i nasilje nad homoseksualcima i onima koji ih podržavaju...

Primjeri:

Cele-1, 18. oktobar u 12,03

Je li Milo dao guzice Cimbu? Ja mislim da jeste, ako nije daće za vikend.

Testera, 18. oktobar u 11,51

Milo, pošalji sina Blaža!!!

ak 47, 18. oktobar u 17,14

Eeeee...Da je sreće da pođemo svi i to sa flašama ali PLINSKIM DA IH POPALIMO... Dočekasmo i tu bruku da nam se đedovi brkova stide..

MNE rider, 18. oktobar u 22,39

Oj pederi neka neka Morača vas hladna čeka!!

Sulejman, 18. oktobar u 22,33

Ovaj Numanović je oličenje prosječnog DPS-ovca. Baciš mu pred noge malo bakšiša i uradiće sve što treba ako treba i preko stolice da se presavije on će to uradit bez pogovora.

Pigo, 20.oktobar u 08,20

Ubij zakolji ne daj peder da postoji!!!

Jasmin 73, 20. oktobar u 10,46

Ja bi dozvolio ovu paradu i ne bih se bunio ali samo kad bi Milo dao guzice ovoj stoki. NEK NAM BOG POMOGNE I SAČUVA NAS OVE GAMADI.

Podgoričanin 468, 20. oktobar u 11,14

UBIIIIIII UBIIIIIII UBIIIIIIIIII PEDERAAAAAAAAAAAAAAAAA.
PEDERAAAAAAAAAAAAAAAAA. PEDERAAAAAAAAAAAAAAAAA!!!

Džek Danijels, 20. oktobar u 11,38

Žao mi je podgoričke omladine koja će da robija zbog ovih bolesnika... Ta smrdljiva govna i nakaze je trebalo ignorisati.

Slobo CG, 20. oktobar u 11,56

Sve ih treba u gasnu komoru strpat!! E da je Hitler živ, znao bi što da radi s ovima! Pederčine u Crnu Goru imaju veća prava, od nas običnija smrtnika!!

Tores 18, 21. oktobar u 20,41

Pa znači li u ovoj Crnoj Gori biti političar biti i bez moralnih vrijednosti? Pa razmislite li vi da je hiljadama ljudi i djece u svakom trenutku bilo u opasnosti zbog 100 poremećenih maloumnih bolesnika? Zar je 100 maloumnika važnije od omladine i ostalog normalnog naroda? To su bolesnici kojima samo liječenje treba... A vi gospodine Radojičiću za njima pa i vi paradirajte! SRAMOTA!!!!

Iz sadržaja navedenih komentara čitalaca koji su objavljeni bez uredničke intervencije, uz sijaset vrijeđanja ličnosti uličarskim žargonom, psovka i neprimjerenim kvalifikacijama, homofobičnih stavova i poziva na nasilje, jasno je da je prekršen Kodeks.

MSS i ovom prilikom podsjeća na smjernicu za načelo 5 koja se odnosi na govor mržnje: **”Mediji ne smiju da objavljuju materijal koji je namijenjen širenju neprijateljstva ili mržnje prema osobama zbog njihove rase, etničkog porijekla, nacionalnosti, pola, fizičkih nedostataka, vjere**

ili političke pripadnosti. Isto važi i ako postoji velika vjerovatnoća da će objavljivanje nekog materijala izazvati prethodno navedeno neprijateljstvo i mržnju.”

Zabranjeno je objavljivanje ideja, informacija i mišljenja kojima se podstiče diskriminacija, mržnja ili nasilje protiv lica ili grupe lica zbog njihovog pripadanja ili nepripadanja nekoj rasi, vjeri, naciji, etničkoj grupi, polu ili zbog njihove seksualne opredijeljenosti...

Portal vijesti je od 21. do 24. novembra povodom dva teksta o incidentu u Skupštini, prvi sa nadnaslovom: **Žestoka rasprava** i naslovom: **Incident na premijerskom satu: Đukanović nazvao Abazovića bitangom**, i drugi sa nadnaslovom: **Žestoka rasprava** i naslovom: **Đukanović Abazoviću: Sjedi, bitango; Pozitivna traži hitnu sjednicu Kolegijuma**, objavio više od 600 komentara i to bez bilo kakve prethodne cenzure. U komentrima čitalaca vrijeđano je dostojanstvo ličnosti Mila Đukanovića i Dritana Abazovića, širena vjerska i nacionalna mržnja... Đukanović je omalovažavan i psovan, vrijeđan, vulgarnim i prijetećim porukama... Nazivan je **bagrom, ološem, pacovčinom, hohštaplerom, kriminalcem, mafijašem, turčinom, narkomanom i masonom**... Komentatori su se rugali s prezimenom poslanika Abazovića, nazivan je **ružnom albančinom, članom špijunske partije, kukavicom, poručeno mu da bježi za Ulcinj, Tuzi i Prištinu**.

Primjeri:

Brigante brigante, 21. nov. u 19,58

Kad se ide na Mila to treba radit ko Bojanić što čini, činjenicama i hladnokrvno po njemu ka po pranju: bahanalije, Bahun, bagra razvratna koja narodu ne da oko da sklopi do pet ujutro. I u facu mu se smije, to se tako radi. A ne histerija i mavanje prstima.

Heat 23, 21. nov. u 19,56

Milo turčine napuši se kurčine! I svi tvoji robovi koji se prodaju za kg brašna.

Skroznebitno, 21. nov. u 23,32

Dritane Azbečareviću nazad u Ulcinj i Tuzi, a bolje ti je u Albaniju se skloni odakle si i došao! Dok je Lovćena nad nama, dok je mora kod Bara i Kotora, dok je sunca i dok je Grahovca, nikad niko Milu ne može da kaže "ti" i da mu prijete!!

Skroznebitno, 21. nov. u 23,26

Potpuno ali potpuno opravdana Milova reakcija, čak se može reći i blaga!! Sa kojim pravom može prije svega premijeru, drugo starijem čovjeku od njega, treće najmoćnijem čovjeku u CG, peto najvećoj veličini, sokolu, idolu naraštaja crnogorskih, svetom imenu i ikoni crnogorskoj da se obrati sa "ti", i to ko??? Albančina ružna koja se zove Dritan, član špijunske partije, ovo je najveća uvreda prije svega za CG, da manjina može da se uopšte obrati Milu, a posebno sa onakvim tonom!

Omega 7, 21. nov. u 23,21

Pogledajte Lomiju facu na ovoj slici – kakva pacovčina

Emill, 21. nov. u 22,37

Milo je stara bagra 90-tih

Blago.nama.s.njom, 21. nov. u 22,31

Milo je u stvari samo jedna ološ. Eto tako.

Tinkerbell, 21. nov. u 22,25

Đukanoviću, bitango! Seljačino! LOPOVU!! UBICO!!!

Omega 7, 21. nov. u 22,24

A vi stoko što vam je Lomi faktor jer se ponaša kao zadnji klošar, kompleksi bez polnog organa, volite sadomazo a? Šamaraju li vas doma ili u štabu DPS-a?

Anonymus MNE, 21. nov. u 22,08

Još nešto, za laku noć. Možemo mi pjevat ovže do zore, Mila može skinuti nama s grbače samo PUŠKA kao Čaušeskua i donekle Miloševića! Sve ostalo je palamuđenje. Laku noć Crnogorci, Srbi, Albanci i ostali... Pojedite svoj ponos po ko zna koji put i lezite spavajte! NE BUDILI SE I JA ZAJEDNO S VAMA!

Dijaspora0000, 21. nov. u 02,10

E narode crnogorski da l' ste uopšte svesni šta su vam uradili i šta vam rade još uvijek Milo NARKOMAN I MASON i ovi oko njega poltroni beskonačne nule vi ste ga popeli na toga konja vi ga sad skidajte ali očigledno da MILO KRIMINALAC neće milom e onda narode ne ostaje vam ništa drugo već silom kako Srbi riješiše problem na ulicu na Vladu pa da vidite kako će taj govнар da beži pred masom kako će ova faca oštra da se razmekša zulum vam je od MILA OTIMAČA od naroda dostigao vrhunac.

Jedva, 22. nov. u 01,00

Cica-maca, 22.11.2013. u 00,44

Teško da ćeš njega videti u nekoj drugoj državi osim CG, pa ovo što pišeš kako je nikakav ne bi onakva riba bila s njim smiješan si jedvo. DRITAN ZA PREMIJERA

Oj Dritane roka mandoljina
Bježi, bježi, bježi za Priština...
Oj Dritane ti muška kobilo
Uplaši te naš premijer Milo...
Oj Dritane kukavico jedna
Pozitivna sa tobom je bedna...
Hahahahaha

Jedva, 22. nov. u 00,47

Viđ Dritana strašljive drtine
Dao bi mu da proba krtine...
Oj Dritane mali šiptoriki
Jesi proba Milov kikiriki...
Hahahahahaha

Jedva, 22. nov. u 00,20

Kako Koha ditore prenosi... "kukavice umiru prije smrti". Ako je tako Dritane nek ti je laka zemlja...

Evo jos nekih primjera kršenja profesionalnih standarda, zabilježenih na portalu „Vijesti“. Riječ je o komentarima čitalaca koji su objavljeni bez uredničke intervencije a koji sadrže najvulgarnije psovke, eksplicitne lične ili porodične uvrede ili govor mržnje usmjeren protiv određene etničke ili političke grupacije.....

Tekst: Smrt četnika na Sinjajevini

Kapičić negira umiješanost: Bio sam ministari nijesam ubijao ljude

Jamaica, 8. oktobar u 10,05 s

Nisi krao no si vreću držao. To što si reka je isto ka da kažeš da Milovan Đilas nije kriv za pasje groblje. Vazda si bio KaPičić komunjaro stara.

Lubica 67, 8. oktobar u 10,04

Ima sijaset tužbi protiv ove protuve ali ih sve kriju kao u slučaju Artuković.

Tekst: Ne zna Brisel...

Đukanović: Nema potrebe da vraćam kovertirane ostavke, to je gruba greška

Bekoć, 14. oktobar u 14,34

Na kraju epiloga??? E treba da budeš ti bagro uhapšena jer su to svi tvoji pioni radili po tvom naređenju, auu odoh da povratimmm

Miće 7, 14. oktobar u 14,33

Ne treba vjerovati svojim očima, treba vjerovati Milu Đukanoviću STOKOOOOOO

Miće 7, 14. oktobar u 14,17

Milo Đukanoviću svaka ova priča vodi direktno do tebe i tebe bi trebalo uhapsiti jer si ti nalogodavac svega ovoga! Kako te bolan nije stid više da budeš ovoliko bezočan prema ovom narodu splaćino jedna

Mrs, 14. oktobar u 13,59

De ovo ima da premijer komentariše i još lažno pravda sve postupke plus se brani da su to sve napadi na državu. Koje si ti govno Đukanoviću. Kad najviše lažeš a ne trepneš e to je vrh propasti.

Tekst: Sačekuša za Đukića

Mladić iz Bara ubijen u centru grada

g.a.n.n.i.c.u.S, 6. nov. u 03,53

Lemans u usta ti se poserem turska

Jacques Lemans, 6. nov. u 02,32

Iskreno, milo mi je kad se bagra tamani međusobno.

Tekst: Stara tema

Srbija: Kada bi crkva plaćala porez, budžet bi bio puniji za stotine miliona eura

Baščelik NK, 11. nov. u 23,41

Amfilohija treba poprskat sumpornom kisjelinom.

Tekst: Evrokup

Budućnost Voli poražena od PAOK-a

Tigar PG, 20. nov. u 02,05

Kakvi ste vi pacovi, kad se dobijaju utakmice nema vas niđe smradovi jedni a kad se gubi znate da pljujete po svom klubu. Uostalom momvi igraju utakmice svakih dva do tri dana... Ajmo malo bodrite ih... Pogledaj nam narod, pola ovih cigana navija protiv svojeg grada, države, kluba... Mršte u rupu govna jedna.

Miloš M1, 19. nov. u 23,49

Veliki sam zvezdaš al sam noćas navijao za PAOK. Napadate autobus sa igračima je li majku li vam cikotičku jebem u pičku onu nenormalnu BRE.

Tekst: Desant na Lovćen**Vojska pomaže RTCG da direktno prenose govor Đukanovića****Ovo ono, 19. oktobar u 22,47**

Ćuti smradu jedan... Treba vas satrijet da se ne razmnožavate više Đukanovići, sjeme vam jbm

Tekst: S. B. preminuo u Zagrebu**21. nov. u 01,44**

S. B. preminuo u Zagrebu poslije transplantacije srca. Da li je DPS ili SDP?

Medijski savjet za samoregulaciju konstatuje da su uredništva portala Cafe Del Montenegro i Analitika i u ovom periodu veoma ažurno vodili računa o sadržaju i administriranju komentara čitalaca, koje objavljuju, tako da nije zapazio komentare koji sadrže uvrede ili neprilične sadržaje govora mržnje...

MSS ponovo preporučuje, jer to je jedino sto mozemo učiniti, da se mora voditi računa o poštovanju novinarskog etičkog kodeksa i pažljivije administrirati komentari čitalaca kako bi zloupotreba “anonimnih” i komentatora sa “nik nejmom” bila svedena na najmanju moguću mjeru...Jasno je da i komentari oblikuju javno mnjenje i da bi administratori i moderatori trebalo da se ponašaju kao i svi ostali urednici – da vode računa o poštovanju etike i da neodobravaju komentare čiji sadržaj ne bi pustili ni u novinarskom tekstu.

Osim što su odgovorni prema moralnim načelima profesije, oni su odgovorni i prema zakonu. A, svjedoci smo, kako se zagađenje javnog govora iz komentara čitalaca polako preliva u regularni sadržaj medija.